

Bemærkninger til forslaget

Ad 1

Kemikalieområdet er på mange måder ukendt land både for borgere og myndigheder. Der findes ingen eksakte opgørelser over antallet af industrielt fremstillede kemikalier, hverken i EU eller i Danmark. Det er helt afgørende, at der arbejdes for, at området bliver mere gennemskueligt, og at de sundhedsskadelige effekter af brugen af kemikalier kommer frem i lyset. I dette arbejde spiller EU en afgørende rolle, fordi den danske kemikalielovgivning i meget vid udstrækning er underlagt EU's regler. Det er derfor helt afgørende, at Danmark prioriterer kemikalieområdet meget højt og skaber en klar, skarp og konsekvent national profil i EU-sammenhæng:

Der er en betydelig mangel på viden om effekterne af de mange kemiske stoffer, som man møder i hverdagen. Som status er i dag, er det kun stoffer, som er markedsført efter 1981, der er undersøgt for miljø- og sundhedsskadelige effekter. Eksisterende stoffer markedsført før 1981 er ikke omfattet af et systematisk undersøgelsessystem. Der er således godt 100.000 kemikalier, som kan markedsføres frit, og hvor man ikke kender noget til eventuelt sundhedsskadelige effekter. Dette bør der naturligvis rettes op på hurtigst muligt.

Socialdemokratiet opfordrer således regeringen til at arbejde for, at der for alle kemiske stoffer – såvel nye som gamle – skal foreligge oplysninger om farlighed inden for 5 år. Hvis dette ikke er tilfældet, skal stoffet ikke kunne markedsføres. Det må være producenterens ansvar at sørge for, at sådanne oplysninger foreligger.

Ad 2

Hvis myndighederne i dag ønsker at indføre begrænsninger i markedsføringen af et uønsket stof, som mistænkes for at være farligt, er dette noget nær en umulig opgave. I EU-lovgivningen stilles der krav om meget omfattende videnskabelige beviser for sundheds- og miljømæssige risici, før markedsføringsbegrænsninger kan indføres. Fremskaffelse af disse beviser er en tung og meget langsommelig proces, og der

er således en betydelig risiko for, at farlige stoffer kan få lov at gøre stor skade, inden denne proces er tilendebragt. Det er helt afgørende for Socialdemokratiet, at myndighederne får en langt bedre adgang til hurtig og konsekvent at sætte begrænsninger for markedsføringen af et stof, der mistænkes for at være farligt. Ligesom det overordnet er vigtigt, at der hurtigt skabes et langt større overblik over de forskellige stoffers farlighed, end der findes i dag.

Hvis forsigtighedsprincippet skal efterleves, nytter det ikke at skulle vente på detaljerede risikovurderinger af alle de farlige stoffer, før der sættes ind med anvendelsesbegrænsninger, herunder eventuelle forbud. Man ved i mange tilfælde på trods af de manglende risikovurderinger, at man har at gøre med stoffer, som er kræftfremkaldende, svært nedbrydelige, bioakkumulerende, fosterbeskadigende, allergifremkaldende, farlige for vandmiljøet, hormonforstyrrende osv.

Der findes i dag computerprogrammer, som med stor sikkerhed kan fastslå, om et stof er farligt. Disse beregninger er dog, som det ser ud i dag, ikke anerkendte i EU i forhold til at opstille forbud eller begrænsninger i anvendelsen. Danmark skal i EU-regi arbejde aktivt for, at computerberegningerne bliver anerkendt som »bevismateriale«. En anden hensigt med Socialdemokratiets forslag om øget anvendelse af computerberegninger er, at antallet af dyreforsøg hermed kan begrænses til et minimum.

Miljøstyrelsen har offentliggjort såkaldte vejledende fareklassificeringer på 20.624 kemiske stoffer baseret på computervurderinger af de omkring 47.000 entydige stoffer på EINECS-listen.

Af de 20.624 stoffer skal 9.538 klassificeres som »akut dødelig ved indtagelse«, 9.668 som »allergifremkaldende ved hudkontakt«, 1.678 som »skader arveanlæggene«, 642 som »kræftfremkaldende« og 8.730 som »farlige i vandmiljøet«.

Det er tankevækkende, at næsten halvdelen af de stoffer, som Miljøstyrelsen således har kunnet regne på, kommer ud med én eller flere farlige egenskaber.